

Μάθημα: Συμβίωση παραδοσιακών και σύγχρονων μορφών εικαστικής έκφρασης (εργαστηριακού και θεωρητικού χαρακτήρα), Γ' εξάμηνο

Διδάσκοντες: Ξενοφών Μπήτσικας, Εικαστικός Καθηγητής
Εμμ. Κατσάρης, Εικαστικός Επίκ. Καθηγητής
Χρήστος Χαρίσης, Εικαστικός Επίκ. Καθηγητής

Site: <https://body1ess.wordpress.com/about/2015>

Εισαγωγικά:

Η θεματική του μαθήματος συνίσταται στο σώμα-υποκείμενο και στον τρόπο με τον οποίο αυτό συσχετίζεται σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους. Η εμπειρία του φυσικού σώματος, ως μέσο αντίληψης του χώρου που μας περιβάλλει, επαναπροσδιορίστηκε από την σύγχρονη φιλοσοφία, τη φαινομενολογία, την ανθρωπολογία και τη σύγχρονη ψυχολογία, που έδωσαν έμφαση στην ενότητα της αντίληψης-δράσης και ερευνήσαν την εμπειρία του σώματος ως ιδιαίτερο σύστημα της χωρικής συνείδησης· θέση που αποτέλεσε την αφετηρία σειράς δράσεων και πειραματισμών με μέσο και υπόβαθρο το σώμα, είτε από την πλευρά του δημιουργού είτε από του θεατή. Σήμερα η συνύπαρξη και σύμπραξη παραδοσιακών, σύγχρονων μορφών εικαστικής έκφρασης και νέων τεχνολογιών, δημιουργούν, σε σχέση με τον φυσικό χώρο, μια μορφή υβριδικού περιβάλλοντος όπου το σώμα αποκτά ειδικό ρόλο. Το μάθημα προσεγγίζει και διερευνά τη σχέση του σώματος και του δημόσιου χώρου, και το πώς αυτή επαναπροσδιορίζεται μέσω του υβριδικού σχεδιασμού.

Λέξεις κλειδιά: Art - Body – Technology- Posthumanism-Hybrid Design- Public Space

Ζητούμενο: Το σώμα προσεγγίζεται μέσα από βασικούς άξονες και μετατρέπεται σε αντικείμενο εικαστικής έρευνας με ποικίλα καλλιτεχνικά μέσα: video, performance, φωτογραφία, σχέδιο, ζωγραφική, animation, installations.

Ανάπτυξη μαθήματος:

- Σεμινάρια. (θεωρητικού και εργαστηριακού χαρακτήρα)
- Ανάθεση εργασιών στους φοιτητές και παρουσίαση της πρωτογενούς έρευνάς τους.
- Συναντήσεις (tutorials) φοιτητών διδασκόντων.
- Projects των φοιτητών, που παρουσιάζονται στο τέλος του εξαμήνου.

Διάρκεια 13 εβδομάδες

Σεμινάρια /εργαστήρια

Ενότητες:

1. Το σώμα κεντρικός άξονας της εμπειρίας. Ρευστή συνθήκη που αποθηκεύει και ανακαλεί (ή αντανακλά) εμπειρίες, συμπεριφορές και συναισθήματα.

- Η Επιδερμίδα (το περίβλημα του σώματος ως tabula nuda, πάνω στην οποία εγγράφεται κάθε γνώση)
- SKIN-less (Το δέρμα συνιστά τον διαμεσολαβητή ανάμεσα σε εμάς και το περιβάλλον μας. Οι καλλιτέχνες σημειώνουν το παρωχημένο του δέρματος, και στοχεύουν στην χρήση ψηφιακών διεπαφών που μας επιτρέπουν να συσχετιστούμε με το περιβάλλον χωρίς τη διαμεσολάβηση του δέρματος. Αυτή η νέα σωματική συνθήκη αναλύεται με θεωρητικές προσεγγίσεις και καλλιτεχνικά έργα, όπως τα “Sensitive to Pleasure” της Sonia Cillari, “Protomembrana” του Marce-li Antunez και Animatronic sculpture “Female Figure” του Jordan Wolfson.)

2. Δημόσιος χώρος και αφήγηση / Επαυξάνοντας τον καλλιτέχνη...

- «Η αφήγηση ως εργαλείο σχεδιασμού του δημόσιου χώρου» [Ο δημόσιος χώρος της πόλης βρίσκεται εδώ και δεκαετίες σε μία ιδιότυπη συνθήκη, καθώς καλείται να συνυπάρξει με τις δημόσιες σφαίρες που του έχουν αποσπάσει δομικά συστατικά και λειτουργίες και συχνά αναζητά στις ανταγωνιστικές δημόσιες σφαίρες των σύγχρονων τεχνολογιών, εργαλεία και στρατηγικές για την επανίδρυση του. Η αφήγηση, το σενάριο και το ξεδίπλωμα συμβάντων, μπορούν να γίνουν σημαντικό εργαλείο για την οργάνωση του δημόσιου χώρου της πόλης. Η αφήγηση λειτουργεί ως οργανωτική δομή για το σχεδιασμό που αναπτύσσεται πλέον συνειδητά στο χρόνο όπως και στο χώρο. Επιπλέον η αφήγηση επιτρέπει στον αφηγητή να καθοδηγεί όπως υποδηλώνει και η ετυμολογία της λέξης αφηγούμαι, αλλά και στον αποδέκτη να συμμετέχει καθώς τα λεγόμενα σχήματα, δηλαδή τα δομικά καλούπια συμβάντων ή καταστάσεων είναι διατεταγμένα σε ακολουθίες και συνδεδεμένα μεταξύ τους στη βάση της χρονικής συνάφειας ή της αιτιότητας.]
- Οθόνες στο δημόσιο χώρο
- Όταν ο θεατής γίνεται ο πρωταγωνιστής [Ο παρατηρητής διαδραματίζει ενεργό ρόλο στο περιβάλλον, περνώντας από την παρατήρηση στη συμμετοχή. Μέσα από τις νέες τεχνολογίες ο θεατής μπορεί όχι μόνο ενσωματώνεται στη δράση αλλά να κατασκευάζει σε μεγάλο βαθμό και τη σκηνή της δράσης του] (situationism / η έννοια του flâneur)

3. Το τεχνολογικό σώμα.

- Τέχνη και επανασχεδιασμός του σώματος [Η τεχνητή δημιουργία του εξελικτικά επόμενου από το human sapiens-sapiens είδους, είναι ο Transhuman, μια μεταβατική οντότητα με ενισχυμένες σωματικές, διανοητικές και ψυχολογικές δυνατότητες (που έχει ως οραματικό στόχο, τον Posthuman). Το μανιφέστο των transhumanist arts δηλώνει ότι ο καλλιτέχνης γίνεται ο αρχιτέκτονας του σώματος και πειραματίζεται –με τις νέες τεχνολογίες και την ψηφιοποίηση, μέχρι του σημείου που το εγώ αποχωρίζεται από το σώμα υπερβάλλοντας την καρτεσιανή διάκριση. Το σώμα γίνεται εξωτερικό και υποβάλλεται στην ίδια λογική κατεργασίας στην οποία υποβάλλεται ότι είναι χωριστό, χώρος.]

4. Μέσα και εφαρμογές...

- "mixed media performance" [Από τη σωματικότητα - το σώμα-μαρτυρία των performances - στην άυλη ρευστή σωματικότητα των παραστάσεων μεικτών μέσων (mixed media performance) και του υβριδικού σχεδιασμού, που επιτρέπει την ταυτόχρονη συνύπαρξη και παρουσία των φυσικών και μεσοποιημένων χωρικών και χρονικών αναπαραστάσεων.]

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Beatriz Colomina: Privacy and Publicity. Modern Architecture As Mass Media, MIT Press, 1996
- Erika Suderburg (Ed.): Space, Site, Intervention: Situating Installation Art, 2000 ISBN-13: 978-0816631599 [<http://pzacad.pitzer.edu/~mma/teaching/MS93/reading/Suderburg-1.pdf>]
- Julie H. Reiss : From Margin to Center: The Spaces of Installation Art Paperback – October 1, 2001, ISBN-13: 978-0262681346
- Chen Zen: Metaphores of the body, EMST 2002
- Clement Rosset: Το πραγματικό και το διπλό του, Δοκίμιο περί αυταπάτης. Αθήνα: Εκδ. Αρμός, 2008 (ISBN: 960-527-466-3) (Clement Rosset. «The Real and its Double» Translated by Chris Turner, Seagull Books)
- Baudrillard, Jean: Η έκσταση της επικοινωνίας, Εκδ. Καρδαμίτσα, Αθήνα, 1991
- Sophie Rabinowitz. Aziz + Cucher: Landscapes and Interiors". Essay in a catalogue of Aziz + Cucher works for an exhibition at Arterreal Gallery, Sydney, 2006 [<http://www.azizcucher.net/critical-text/aziz-cucher-landscapes-and-interiors-catalog-essay-by-cay-sophie-rabinowitz>]

- Bernadette Wegenstein. *Getting Under the Skin: The Body And Media Theory*. N.York: Mit Press, 2006 <https://mitpress.mit.edu/books/getting-under-skin>
- Allen Stan, *Terminal Velocities : The Computer in the Design Studio* , στο Beckmann John, *The Virtual Dimension*, Princeton Architectural Press, N. York, 1998, 249-251.
- Zielinski Siegfried, "Maquinas buenas y malas. Alegato por una heterogeneidad vivaz en las artes audiovisuales, en *Arte en la era electronica*", ACC L' Angelot, Goethe-Institut, Barcelona, 1997, 53
- Wiener Norbert, *Cybernetics: Or the Control and Communication in the Animal and the Machine*, MIT, Cambridge, 1948.
- Foucault, Michel. "*Technologies of the Self*.", edited by Luther H. Martin, Huck Gutman and Patrick H. Hutton, pp. 16-49. Univ. of Massachusetts Press, 1988.
- Martin Riesel/Andrea Zapp (editors). *New screen media. Cinema/Art/ Narrative*. Ed. British Film Institute, London, 2008
- Barbara Maria Stafford, *Visual Analogy_ Consciousness as the Art of Connecting*, Ed. Cambridge: MIT Press Massachusetts (1999)
- Barbara Maria Stafford (1993) *Body Criticism: Imaging the Unseen in Enlightenment Art and Medicine*. London Massachusetts: MIT press
- Anne-Marie Skriver Hansen, *The Body-as-Interface: A possibility to merge mind spaces with hybrids of physical and virtual worlds*, [http://www.intelligentagent.com/archive/ia8_1_SocialFabrics_Body-as-Interface_SkriverHansen.pdf]
- Virilio, Paul(1996). *The Art of Motor*, Minneapolis : Ed. Un. of Minnesota